

SAŞA FİLİPENKO • Kızıl Haç

SAŞA FILIPENKO 12 Temmuz 1984'te o zamanlar Sovyetler Birliđi'ne dahil olan Belarus'un Minsk kentinde doğdu. Güzel sanatlar lisesini bitirdikten sonra St. Petersburg niversitesi'nde edebiyat okudu. Televizyon kanalları için programlar hazırladı, sunuculuk yaptı. 2020'ye kadar St. Petersburg'da yaőadı. Politik meselelerde söz aldı. Bu sebeple Rusya'yı terk etmek zorunda kaldı ve İsviçre'ye yerleőti. 2021'de Uluslararası Pen, yazarın sansür mağduru olduğunu duyurdu. Romanları ondan fazla dile çevrildi, tiyatroya uyarlandı, ödüller aldı. 2017'de yayımlanan *Kızıl Hala* (İletişim Yayınları, 2024) dünya çapında tanındı.

Красный Крест

© 2020 Diogenes Verlag AG, Zurich

Bu kitabın yayın hakları Kalem Ajans aracılığıyla alınmıőtır.

İletişim Yayınları 3446 • Dünya Edebiyatı 317

ISBN-13: 978-975-05-3683-0

© 2024 İletişim Yayıncılık A.Ő. / 1. BASIM

1. Baskı 2024, İstanbul

DIZI YAYIN YÖNETMENİ Murat Belge

YAYINA HAZIRLAYAN Necdet Dmelli

KAPAK Suat Aysu

UYGULAMA Hsnet Abbas

DÜZELTİ Yađmur Yıldırım

BASKI Ayhan Matbaası · SERTİFİKA NO. 44871

Mahmutbey Mahallesi, 2622. Sokak, No: 6/31 Bağcılar 34218 İstanbul

Tel: 212.445 32 38 • Faks: 212.445 05 63

CILT Güven Mücellit · SERTİFİKA NO. 45003

Mahmutbey Mahallesi, Devekaldırımı Caddesi, Gelincik Sokak,

Güven İő Merkezi, No: 6, Bağcılar, İstanbul, Tel: 212.445 00 04

İletişim Yayınları · SERTİFİKA NO. 40387

Cumhuriyet Caddesi, No. 36, Daire 3, Seyhan Apartmanı,

Harbiye Mahallesi, Elmadađ, ŐiŐli 34367 İstanbul

Tel: 212.516 22 60-61-62 • Faks: 212.516 12 58

e-mail: iletisim@iletisim.com.tr • web: www.iletisim.com.tr

SAŞA FİLİPENKO

Kızıl Haç

Красный Крест

RUSÇADAN ÇEVİRENLER
Fatma Arıkan - Serdar Arıkan

*Bu kitap üzerinde çalışırken verdiği destek için
Konstantin Boguslavskiy'e şükranlarımla...*

Tüm emlak komisyoncuları gibi tuhaf birisi olan kadın evraklar imzaladığında, “Kutlarım! Sizin adınıza çok sevindim! Siz boş yere hâlâ somurtuyorsunuz! Kalite ve fiyat ilişkisi açısından size olabilecek en iyi konutu sattım!” dedi.

Emlak komisyoncusu çantasından rujunu çıkarıp artık evin “eski sahibesi” olan kadına hiç aldırmandan gür sesiyle konuşmasını sürdürdü:

“Bu iki taraf için de kazan-kazan durumu! Burada kiminle yaşayacaksınız?”

“Kızımınla,” diye cevap verdim avludaki çocuk parkına bakarak.

“Kızımız kaç yaşında?”

“Üç aylık.”

“Ne hoş! Genç aile! Emin olun ileride bana çok teşekkür edeceksiniz!”

“Ne için?”

“Ne demek ne için? Size anlatıyorum ya! Dikkatiniz çok dağınık! Dairenizin bulunduğu sahanlıkta sadece tek bir komşunuz var. O da alzaymır hastalığından mustarip, dok-

san bir yaşında, yalnız bir kadın. Bu aslında sizin için gerçek bir ikramiye! Onunla dostluk edin, sonra da dairesini kendi üzerinize geçiriverin.”

Nedense, yüzüne bakmadan, “Teşekkürler!” dedim.

Daire bomboştu. Ne sandalye, ne yatak, ne de masa vardı. Çantamı boşalttım. Evin önceki sahibesi bir türlü daireden çıkamıyordu. Pencerenin önünde durmuş, pencere pervazındaki boya kabartılarını düzeltir ve kıyafetlerini ütüler gibi dairenin içinde anılarını kovalıyordu. Boşuna, zira buradaki her şeyi değiştireceğim.

“Bugün burada yalnız mı kalacaksınız?”

“Evet.”

“Nerede yataacaksınız?”

“Uyku tulumum ve elektrikli su ısıtıcım var...”

“İsterseniz bende kalabilirsiniz.”

“Gerek yok.”

Kadın nihayet vazgeçti. Onun için çok gencim. Emlakçı eski ev sahibesinin koluna girerek daireyi terk etti. Yalnız kaldığımda yere oturdum.

Sanırım hepsi bu: perde! Hayat bitmişti, şimdi yeniden başlıyordu. Elimde olan *transandantal* bir sıfır. Otuz yaşına geldiğimde, kendimi kader tarafından ikiye bölünmüş bir adam olarak bulmuştum. Tekrar denemem için cesaretlendirilmiştim. Buna itiraz edecek bir şey bulamıyordum. İntihar bana uygun değildi, üstelik artık bir kızım vardı.

O akşam ne düşündüğümü hemen hemen hiç hatırlamıyorum. Kafamın içi sisle kaphydı, sanki bir ışık huzmesinin içinde tozlar dans ediyorlardı; başka bir şey yoktu. Yeni bir hayat yaşama girişiminden önceki bir saatlik bir mühlet gi-

biydi. İlk hikâye bitmiş, ikincisi başlamak üzereydi. Bir uçurum ve insan şeklinde bir asma köprü gibiydi. Eğer karşı kıyıya geçmek istiyorsan, o köprüye ayak basmalısın. “Mutluluğun her zaman bir geçmişi vardır,” demeyi sever annem, “her mutsuzluğun ise bir geleceği vardır.”

Kaza geçirmiş bir denizci gibi, bilinmeyen bir adayı keşfetmeye karar verdim. Minsk şehri. Neden buraya geldim? Kardeş de olsa, yine de yabancı bir ülke. Kızıl Kilise¹ ve geniş bir cadde, kelleşmeye başlayan bir şair² ve “taş mezar” da denilen Cumhuriyet Sarayı. Onlarca bina var ve benim bunlarla ilgili tek bir anım bile yok. Tanıdık olmayan pencereler, yabancı yüzler. Bu nasıl bir ülke? Bu şehir hakkında ne biliyorum? Annemin burada tekrar evlenip ikinci ailesini kurmasından başka hiçbir şey.

Bina kapısının önünde bir yığın atılmış kitap vardı. Onlardan birine baktım. Yakub Kolas. *Yeni Bir Yer*.

Dördüncü kata çıkınca kapının üzerine çizilmiş küçük, parlak renkli kızıl bir haç gözüme çarptı. Emlakçı şaka yapıyor olmalı diye düşündüm. Paketleri asansörün yanında bırakarak haçı silmeye başlamışken birden arkamdan tanımadığım bir ses, “Ne yapıyorsunuz?!” diye sordu.

“Kapımı temizliyorum,” diye cevap verdim arkama dönmeden.

“Neden?”

“Geri zekâlının biri buraya bir haç çizmiş.”

“Tanıştığımıza memnun oldum! Bahsettiğiniz geri zekâlı

1 Kırmızı tuğlalardan yapılmış Aziz Simon ve Azize Helena Kilisesi, Belarus’un Minsk kentinde yer alır. 1905-1910 yıllarında inşa edilmiştir. Adını, kiliseyi yaptıran ailenin prematüre doğarak hayatını kaybetmiş iki çocuğundan almaktadır. Kilisenin kulelerinden yüksek olanın ailenin acısını, alçak olan ikisinin ise çocuklarını simgelediği düşünülür.

2 Ünlü Belarus şair Yakub Kolas (1882-1956) kastediliyor.

benim. Kısa bir süre önce bana alzaymır tanısı kondu. Şimdilik sadece yakın dönem hafızam sorunlu, bazen birkaç dakika önce ne yaptığımı hatırlamıyorum, ama doktor kısa sürede konuşmayı bile unutacağımı söylüyor. Sözcükleri unutmaya başlayacağım, ardından hareket etme yetimi kaybedeceğim. Ne gelecek ama, değil mi? O haçları evime giden yolu bulabilmek için çizdim. Ama muhtemelen kısa süre içinde onları niye çizdiğimi bile unutacağım.”

“Üzüldüm,” dedim olabildiğince kibar olmaya gayret ederek.

“Boş verin! Benim durumumda başka türlü olması mümkün değildi zaten!”

“Neden öyle dediniz?”

“Çünkü Tanrı benden korkuyor. Onu bekleyen çok zor sorularım var.”

Komşum bastonuna dayanıyor ve zorlukla nefes alıp veriyordu. Bense susuyordum. Şu anda hakkında en az konuşmak istediğim şey Tanrı’ydı. Yaşlı kadına iyi uykular diledikten sonra yiyecek paketlerimi almış daireme girmeye hazırlanıyorken komşum, “Ne yani, kendinizi tanıtmayacak mısınız?” diye sordu. “Aleksandr, adım Aleksandr.”

“Siz hep kadınlara sırtınızı dönerek mi konuşursunuz?”

“Bağışlayın. Adım Saşa ve işte bu da yüzüm. Hoşça kalın!” diye cevap verdim yüzüme yapmacık bir gülüş oturtarak.

“Demek benim adım sizi hiç ilgilendirmiyor, öyle mi?”

Evet. Hiç ilgilendirmiyordu. Kahretsin, nasıl da inatçı bir yaşlı kadın bu böyle! Benden ne istiyor canım?

Evime girmem lazım. Gözlerimi kapatıp uyumalıyım. Geçmiş otuz yıl boyunca bu sihir işime yaramıştı. Başıma

gelen tüm korkunç şeyler, tüm felaketler gündüz gözüyle değil, sadece uykumda, rüyamda gerçekleşmişti. O zamanlar mutluydum ve üzüntü nedir bilmezdim, neşeliydim ve talih-sizlik nedir tatmamıştım. Son aylar ise çok ağırdı benim için. Lanet olsun, sadece dinlenmek istiyorum!

“Benim adım Tatyana... Tatyana... Tatyana... Ah... Baba adımı unuttum... Yok, yok şaka yaptım! Adım Tatyana Alekseyevna. Sizinle tanıştığıma çok memnun oldum, aile terbiyesi almamış genç adam!”

“Ben memnun olmadım.”

“Sahiden mi?”

“Yok, sadece benim için artık her şey bir. Beni bağışlayın, çok zor bir gün geçirdim de...”

“Anlıyorum! Hepimizin zor günleri vardır. Zor ayları. Zor hayatları...”

“Sizinle tanıştığımıza çok memnun oldum Tatyana Alekseyevna. Size en iyi dileklerimi sunuyorum! Dilerim mutluluk, başarı ve bütün iyilikler sizinle olsun,” diye alaycı bir şekilde ekledim.

“Biliyor musunuz, bunlar bende yeni başlıyor...” dedi.

Kahretsin, bu artık canıma tak etti! Önce emlak komisyoncusu, şimdi de bu yaşlı kadın. Konuşmak istemiyorum ve eminim, komşu kadın da bunu hissediyordur. Tepkimi anlamaması imkânsız olmasına rağmen bir an bile susmuyordu.

“Evet, bu süreç çok hızlı ilerleyecek... Bir ya da iki ay... Kısa bir süre içinde benden insani açıdan geriye bir şey kalmayacak. Mesele şu ki, Tanrı izlerini siliyor.”

“Çok üzüldüm...” diye cevap verdim kuru bir sesle.